

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Dr. Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.



Keziban KONUKCU KOK

İstanbul Milletvekili

Uluslararası Çalışma Örgütü'nce (ILO) madencilik sektöründe en yüksek ölüm oranlarından birine sahip ve ölümlü iş kazası oranlarında Avrupa'da lider konumda olan Türkiye'de, iktidarın maden şirketlerine yönelik yürüttüğü özelleştirmeler, taşeronlaşma, rödovans sistemi, kamusal denetimin yeterli ve etkin bir biçimde yapılmaması, maden patronların işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunu bir maliyet unsuru olarak gören anlayışı, yaşanan madenci katliamlarında izlenen cezasızlık politikaları ile Soma, Ermenek, Şirvan, Amasra ve daha onlarca örneğini gördüğümüz 'ruhsatlı' maden ocakları ile mevzuat gereği kapatılan madenler dahi faaliyetlerini sürdürebilmeleri sonucu madenlerde yaşanan iş cinayetlerinin katliama dönüşmesine neden olmaktadır.

Hiçbir resmiyeti ve çalışma güvenliği olmayan kaçak ocaklarda çalışmak zorunda kalan ve patronlar tarafından "harcanabilir işçiler" olarak görülen yurda kaçak olarak girmiş veya göçmen olarak yaşayan çoğu Afganistanlı, yabancı uyruklu işçiler de işçi sağlığı ve iş güvenliğinden yoksun, emek-yoğun ve insan hak ve özgürlüklerine aykırı koşullarda madenlerde çalıştırılmakta, bunun sonucu olarak da iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirmektedirler.

2019 yılında Zonguldak'ın Kilimli İlçesi Bölüm Mahallesi'ndeki ruhsatsız işletilen kaçak ocakta malzeme taşıdığı sırada dengesini kaybederek 80 metre yükseklikten çukura düşen 19 yaşındaki yabancı uyruklu Abbas Rezai yaşamını yitirmiştir. Yine Zonguldak'ta önce ormanda yanmış cesedi bulunan, sonrasında 6 Kasım günü göçertilerek kullanılamaz hale getirilen ancak

ocak sahiplerinin başka bir giriş açarak yeniden kömür üretimine başladığı kaçak ocakta çalışırken kaza sonucu öldüğü iddia edilen Afganistan uyruklu Vezir Mohammad Nourtani'nin fenalaşıp hareketsiz kaldığı, daha önce başka bir suçtan ceza alan kaçak ocak sahiplerinin, 'Ortaya çıkarsa infazımız yanar' düşüncesiyle hareket edip Nourtani'yi benzin dökerek yaktıklarına yönelik basında yer alan bilgilerdir. Diğer taraftan Otopside 9 Kasım'da öldüğü anlaşılan Nourtani'nin cesedinin, bulunduğu yere taşındığı tespit edildiği, jandarma kaynaklarından edinilen bilgilerde yapılan tespitte ise, Norton'ın beline kadar yanık olduğu, yüzünde darp izi bulunduğu, ağzından kan geldiği, vücudunun çeşitli yerlerinde kırıklar olduğunun tespit edildiği, cinayet zanlılarının ifadelerinde baygın haldeki Afgan madenciyi darp ederek öldürdüklerini ve sonra da yaktıklarını, MHP Gelik Belde Başkanı olduğu belirtilen ocak sahibinin talimatıyla madenin etrafında bulunan kameraların açısını değiştirdiklerini, patronları olan Hakan Kornoş'un olan bitenle ilgili bir yerde tek kelime dahi konuşmaları halinde "Sizi bulur vururum" şeklinde tehditler savurarak olay yerinden ayrıldığı yine kamuoyu ile paylaşılan bilgiler arasında yer almıştır.

İnsan onuruna uygun yaşama hakkı her bireyin hakkıdır. İnsani yaşama koşullarının oluşturulması ve mültecilerin/göçmenlerin her türlü hak ihlali, emek sömürüsü, ırkçılık, ayrımcılık, istismara karşı korunması devletin yükümlülüğü arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Yapılan denetimde kapatılan ancak farklı noktadan giriş açılan ve daha önce başka bir suçtan ceza alan kaçak ocak sahiplerinin, 'Ortaya çıkarsa infazımız yanar' düşüncesiyle hareket edip ocakta rahatsızlanan Afganistan uyruklu Vezir Mohammad Nourtani'yi hastaneye götürmek yerine ormanlık alana götürüp benzin dökerek yaktıkları bilginiz dahilinde midir?
- 2- Bakanlığınız Vezir Mohammad Nourtani'nin katledilmesine yönelik soruşturmaya /davaya müdahil olarak katılacak mıdır?
- 3- Yapılan denetimde faaliyeti durdurulan maden ocağının faaliyetine devam etmesi neden engellenmemiştir? Maden işverenlerinin sahip oldukları farklı bir güvenceleri mi bulunmaktadır?
- 4- Ocak sahibi Hakan Kornoş'un 6 Kasım günü göçertilerek kullanılamaz hale getirilmesine rağmen başka bir giriş açarak yeniden kömür üretimine başlama cesaretini göstermesi MHP Gelik Belde Başkanı olmasından mı kaynaklanmaktadır?

- 5- Ruhsat alınmadan maden ocağı işletilmesi, Maden Kanunu'nun 12. maddesine göre devlet ve mülki idare tarafından engellenmesi gerekirken, bu konuda hiçbir çalışma yapılmamasının nedeni nedir?
- 6- Bakanlığınızca yasal şartlar bulunmadığı halde kaçak madenlerin fiilen çalışmasına yetkililerce göz yumulduğuna yönelik iddialar araştırılacak mıdır?
- 7- Çalıştırma ruhsatı olan ocakların denetimi ne sıklıkta ve kimler tarafından yapılmaktadır?
- 8- Kaçak ocaklara elektrik v.s. türü donanımların bağlanması, elektrik vb. tüketimlerinin yapılıyor olması ve çıkarılan maden ürünlerinin, faturalarının piyasada dolaşması nasıl mümkün olabilmektedir?
- 9- Son 2 yıl içinde bakanlığınızca işçilerin yaşamlarını yitirmelerinden sorumlu maden ocakları hakkında hangi tür işlemler yapılmıştır?
- 10- Bakanlığınızca benzer iş cinayetlerinin iktidarınızca kaçak madene göz yumulması sonucu gerçekleştiğini ve bu ocaklarda yaşanan seri iş cinayetlerinde bakanlığınızın da müşterek fail konumunda olduğunu düşünmekte misiniz?
- 11- Maden ocaklarında gerekli işçi sağlığı ve işçi güvenliği önlemlerini almayan, işçilerin yaşamlarını yitirmelerine, meslek hastalığına yakalanmalarına neden olan maden ocakları ve şirket sahiplerine gerekli cezaların verilmesi konusunda Bakanlığınız hangi tür önlemleri almayı düşünmektedir?
- 12- Maden ocağında önlem almadığı için tek bir işçinin dahi ölümüne ve sliksiz hastalığına yakalanmasına sebep olan maden ocağı sahiplerine ruhsat verilmemesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?
- 13- Kaçak maden ocaklarının açılması ve işletilmesinin önüne geçebilmek amacıyla özel bir önlem alınmakta mıdır?